

Strategi for fungerende fællesskaber

Et velfungerende børnefællesskab er den bedste forudsætning for et velfungerende læringsfællesskab. Det er tanken, der har fået PPR til at satse hårdt på »Fri for mobberi«.

FRI FOR MOBBERI

Trine Flammig
kommunikation@skoleforeningen.org

Alle kan nok blive enige om, at det er rart at være fri for mobberi. Og så er der nok også mange, der vil glæde sig over, at der findes en hel kuffert med materiale, der kan hjælpe til netop det.

Tanja Bøgen Jensen og Søren Wolfsen, der er pædagogiske konsulenter hos Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), opdagede Fri for mobberi-kufferten i Danmark for år tilbage. Tanja Bøgen Jensen købte en i 2021, tog den med til Sydlesvig, og det blev startskud til dens anvendelse i Skoleforeningen.

Arbejdet foregår i dagtilbuddene, og det er blevet stadig mere intensivt, for konsulenterne er overbevist om kuffertens værd.

Jeg tror ikke, at der nogen andre steder arbejdes med Fri for mobberi på den måde, som vi gør. Vi kombinerer strategier og arbejdsmetoder, og Fri for mobberi er værktøjet, vi bruger. Det ser vi som det, der fungerer bedst hos os. Vi er tæt på, at det er Fri for mobberi, der er kerneopgaven i vores dagtilbud, siger Søren Wolfsen.

Empati

Arbejdet i kufferten bygger på fire værdier: Tolerance, respekt, omsorg og mod.

Man kan ganske tidligt – helt ned i vuggestuealderen – begynde at arbejde med de fire værdier ved at tale om følelser og skabe

Tanja Bøgen Jensen og Søren Wolfsen formidler gerne viden om Fri for mobberi, blandt andet gjorde de det på fællesrådsmødet i april. Foto: Trine Flammig

et sprog omkring følelser. Det fører lettere til forståelse for andre og deres følelser, og så man kan lære at drage omsorg for andre og slutteligt lære empati.

Der skal empati til, for at man kan have et børnefællesskab, det er trygt at være i. Som er frit for mobberi. Og når vi har det, har vi samtidig skabt et rum for at bruge vores

kræfter på andet end at kæmpe og prøve at høre til, for eksempel tage imod læring.

- For at skabe trivsel og positive børnefællesskaber er det vigtigt, at vi starter så tidligt som muligt med at arbejde målrettet og strategisk med de her værdier, siger de to konsulenter.

For at arbejdet skal være frugtbar, er det

vigtigt, at der i personalegruppen er enighed om, hvad der forstås med de fire ord, og det kan være gavnligt at tage snakken med forældrene om ordene, så man arbejder ud fra samme principper.

- Forældresamarbejdet er så vigtigt. For børnenes udvikling er et samarbejde – det skal vi huske, siger Tanja Bøgen Jensen.

Kulturforandring

Tanken er, at Fri for mobberi skal være en udbredt strategi fra vuggestue til indskoling, og kan den udbredes til at være en tænke-måde også længere oppe i skolesystemet, tager konsulenterne imod det med kyshånd.

- Nogle gange skal der noget andet til end brandslukning. Der skal en kulturforandring til. Det kan være, at hele strukturen skal væltes rundt. Og vi har valgt dette værktøj som tilgang til at stilladsere børnefællesskaber, siger Søren Wolfsen.

Fri for mobberi-kufferten skal tjene som inspiration og hjælp til at få indholdet til at ligge på ryggraden og gennemsyre arbejdet, og Søren Wolfsen og Tanja Bøgen Jensen står klar til at fortælle og informere, så det ikke »bare bliver opfattet som noget blødsøden pædagogik«, men bliver den måde, man tænker på:

- Det er ikke et redskab, vi kan komme med oppefra. Det skal forstås og leves og vokse lige så stille. Det tager tid, men vi håber, det lige så stille bliver en naturlig del af hverdagen og arbejdet, siger Tanja Bøgen Jensen.

Bamsen Prut og andre faser

Når børn ikke skal bruge energi på at prøve at høre til, bliver udvikling og læring meget nemmere.

FRI FOR MOBBERI

Trine Flammig
kommunikation@skoleforeningen.org

Der er meget materiale i Fri for mobberi-kufferten, og det kan for en daginstitution være svært at overskue, hvor man skal starte. Men det er såmænd ganske enkelt og helt håndgribeligt, beroliger pædagogisk konsulent Søren Wolfsen.

- I kufferten er en lilla bamse.

Sæt den i midten af rundkredsen og spørg børnene, hvad den skal hedde, siger han.

I et usikkert eller utrygt børnemiljø kan navngivningsprocessen tage ret lang tid, fortæller konsulent fra Skoleforeningens PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning).

Til at starte med vil processen gå igennem en brugerfase, hvor bamsen bliver kaldt »Prut«. »Stor Prut« eller det, der er værre.

Det sker, fordi nogle børn prøver at finde en form for sikkerhed ved at finde en plads i hierarkiet, og kan man få de andre til at grine, hvis man råber »Prut«, bliver man set og hørt. Det vil man gerne – og hellere på grund af noget negativt end slet ikke.

- Det er sådanne børn, man tidligt-

Er vores sociale tilhørsforhold ikke på plads, vil vi alle bruge energi på at finde det. Og så er der ikke energi til så meget andet.

Søren Wolfsen, pædagogisk konsulent

gere har refereret til som klassens klovn, fortæller Søren Wolfsen om den sociale mekanisme.

På et tidspunkt er »Prut« ikke sjovt mere, og så går processen ind i næste fase.

- Så kan det være, at man prøver med et rigtig navn. Så foreslår jeg måske min vens navn – i håbet om, at han foreslår mit, siger Søren Wolfsen.

Gør vennen ikke det, kan forslaget give bagslag, hvis ikke der kommer en anden – gerne pædagogen – på banen og foreslår det første barns navn. Det beroliger, og så kan alle igen føle sig set og hørt.

Mange af Skoleforeningens dagtilbud har allerede arbejdet med Fri for mobberi mere eller mindre systematisk. Næsten halvdelen har købt en eller flere kufferter, mange deles, og ellers har både PPR og CFU kufferter, man kan låne. Foto: Trine Flammig

de gør og siger, så de ikke hele tiden skal bruge energi på at prøve at blive lyttet til og accepteret.

Først i et trygt børnefællesskab er der skabt et optimalt rum for at bruge energien rigtigt – for at lære.

For fællesskabet

Når man har lært det trygge fællesskab, kan man agere, hvis det skulle vakle. Også efter børnehaven.

- Bliver man holdt udenfor i frikvarteret, fylder det stadig i matematiktimen efter, og så lærer man ikke noget. Men har man lært om fællesskabet, gør det det nemmere at gå i skole, siger Tanja Bøgen Jensen.

Styrelse og elevråd er enige: SdUs forslag er en rigtig god ide

SdU har foreslået at ansætte en medarbejder på tværs af organisationer, som skal styrke børn og unges bevidsthed om Sydlesvig og mindretallet. Det synes både unge og ældre i Skoleforeningen godt om.

SAMARBEJDE

Trine Flammig
kommunikation@skoleforeningen.org

Ifølge Sydlesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU), viser »hidtidige oplysnings-tiltag i mindretallets skoler (...), at de fleste elever kun har begrænset viden om Sydlesvigs struktur og egne muligheder for deltagelse og engagement i mindretallet«, og organisationen har derfor sat sig ned og set på nye veje frem.

Erfaringer fra skolernes valgafgange SdU Crew og elevprojekt Elevambassadører har vist, at oplysning og viden »efterslader spor i de unge«, så »for fremadrettet at kunne styrke alle børn og unges viden, identitet og kompetencer, foreslås etableringen af en fælles oplysningsmedarbejder, som tager ansvar for koordineringen af en 'global' indsats på området«, skriver SdU i et oplæg.

Her oplyses det også, at den pågældende medarbejder ansættes som koordinator på fuld tid hos SdU med arbejdsplads på Flensborghus og med fælles finansiering

af SdU, Sydlesvigsk Forening (SSF) og Skoleforeningen.

Positive elever

Oplægget har i Skoleforeningen for nylig været diskuteret både blandt dem, det berører, og dem, der tager beslutning om det.

Således var det et af de punkter, som repræsentanter for Skoleforeningens styrelse ønskede at diskutere med de unge, da det den 4. juli efter lang tids ønske endelig lykkedes at have styrelsesmedlemmer repræsenteret til et møde i fælles elevrådet – i øvrigt et første møde, der kan danne grundlag for et fremtidigt tættere samarbejde, hvilket begge parter vil sætte stor pris på.

Styrelsesmedlem Andrea Heimrath indledte punktet:

- For nogle måneder siden kom der et forslag fra SdU om at oprette stillingen, som skal være med til at sikre en ens »uddannelse« af vores unge, være et fælles bindeled, når det kommer til mindretalsopgaver, kultur, tankegang, holdninger og viden, sagde hun, og meldingerne fra elev-

Hvad eleverne betragtede som en god ide på fælles elevrådsmødet, nikkede også Styrelsen ja til på sit møde torsdag den 10. juli. Foto: Trine Flammig

rådet, som er sat sammen af to repræsentanter for hver fællesskole plus to fra hver gymnasieafdeling, var positive: »Sådan en person kan være med til at skabe mere viden om mindretallet – også blandt eleverne, og det er en MEGET god ide«, lød det fra eleverne, som dog også udtrykte lidt nervøsitet for, om opgaven ikke vil være for stor for en enkelt person.

Det andet gæstende styrelsesmedlem, næstformand Troels Kaysen, beroligede eleverne med, at der er tale om »en koordinator, der får tingene til at ske«, og han turde allerede på det tidspunkt næsten godt garantere, at hele styrelsen ville være lige så positiv og stemme for en oprettelse af koordinatorstillingen på sit kommende møde den 10. juli.

Positiv styrelse

Det fik han ret i.

En sådan ressourceperson vil for Skoleforeningen nemlig være »en klar fordel (...) i forhold til såvel elevambassadører som Sydlesvig Crews«, hed det i dagsordenen, og Formandskabet havde indstillet et tilsagn om medfinansiering af oplysningsmedarbejderen til godkendelse.

Der var sat et kvarter af til snak, men ingen styrelsesmedlemmer tog ordet – heller ikke Philipp Bohk, som stemte imod. Resten af Styrelsen stemte for, og dermed har Skoleforeningen nikket ja en fælles oplysningsmedarbejder i mindretallet.

Mangfoldighed i børnehaven

I disse uger sætter Jørgensby Børnehave fokus på de ni forskellige lande, som børnene har deres oprindelse i.

PROJEKT

Trine Flammig
kommunikation@skoleforeningen.org

Jørgensby Børnehave har »en multikulturel børnegruppe, hvor der tales forskellige sprog i børnenes hjem«, og nu kommer alle børnene til at opleve »egne og andres kulturelle baggrunde, normer traditioner og værdier«, hedder det i udgangspunktet for de projekttuger, der lige nu er i gang i børnehaven. Børnene stammer fra ni forskellige lande, og under overskriften 'mangfoldighed' sættes hver uge fokus på et nyt land.

Hvordan bor man? Hvad leger man? Hvad spiser man? Hvilke dyr lever der? Er der mange biler?

Det er nogle af de spørgsmål, børnene får svar på om de enkelte lande, når de holder samling, klipper/klistrer, laver plancher, ser på landkort og sevedigheder, leger lege, laver mad og synger sange fra de forskellige lande; Danmark, Tyskland, Kosovo, Afghanistan, Bosnien, Ungarn, Tanzania, Somalia og Frankrig.

Og det er ikke altid helt ligetil. For selv om »Mester Jakob«, der findes på alverdens sprog, har en velkendt melodi, er det ikke uden udfordringer at synge den på de andre sprog.

- Det er ikke mega nemt at synge

Fredag den 27. juni kom Emilias far, Zoltan, og lavede ungarske Pogácsa, som umiddelbart kan minde om en miniestebolle, med børnene. Foto: Trine Flammig

på ungarsk, siger souschef Michael Matzen og smiler skævt.

- Men vi gør vores bedste...

Vi er alle ens

Jørgensby Børnehave har ifølge leder Katrin Schumacher »aldrig før haft så mange forskellige nationaliteter«, og beslutningen om at arbejde med mangfoldighed er taget for at give børnene en forståelse af, at deres kammerater stammer fra

andre lande, og en bevidsthed om, at de taler andre sprog.

- Det er spændende at høre om, og det giver måske også bedre forståelse for, at godt nok er vi forskellige, men vores forskelligheder er ikke afgørende for, om vi kan være venner, supplerer Michael Matzen.

Det er i den forbindelse ikke kun forskelle i nationalitet, der er blevet berørt i Jørgensby, for forløbet begyndte med at tale om forskelle

Den 18. juli holder børnehaven fernisering over det, der er lavet i mangfoldighedsugerne. Her er det plancher fra Kosovo, Tyskland og Danmark. Foto: Trine Flammig

generelt:

- Vi har talt om, at alle kan være venner, og ingen er bedre end andre. Vi er i princippet alle ens, uanset hvilket køn, hvilken hudfarve eller eventuelle skavanker, man har, fortsætter han.

»Meget naturligt«

Børnene har syntes, det var sjovt at stifte bekendtskab med andre nationaliteter, men de virker ikke som

om, det er noget særligt, lyder det fra Katrin Schumacher, der konstaterer, at børn af i dag meget tydeligt er mere vant til forskelligheder end ældre generationer.

- For de fleste er meget naturligt, siger hun.

Mangfoldighedsugerne slutter den 18. juli med fernisering i forbindelse med Jørgensby Børnehaves årlige 'Dragefest'.

